

1715

Tinnen bordje

In *Vind* 40 las ik het artikel over een gave tinnen kan en ook ik heb een tinnen bordje opgegraven dat nog helemaal intact was. Het was op een terrein bij de Legmeerdijk in Amstelveen. Dat in de buurt ligt van het oude centrum. Op het bordje staat ook een merkteken en ik ben nu benieuwd hoe oud mijn bordje is en wat het teken daarover zegt.
Anoniem

Vind Het is wat een kenner zou noemen een fraaie doblier of ook wel een schaal of schoteltje. Vanaf de vroege 16de eeuw verdringt het tin het duurdere bronzen en messing tafelgerei. Mogelijk hangt dat samen met het feit dat tin een neutralere bijmaak heeft dan bijvoorbeeld koper dat daarom dikwijls vernikkeld werd. Ondanks dat tin ingevoerd moest worden uit Engeland was het om economische redenen erg populair. Het smeltpunt van tin is laag, waardoor het eenvoudig te bewerken was. Daarnaast hield tin altijd zijn waarde. Versleten kannen en schotels waren weer eenvoudig om te smelten tot iets nieuws. In tijden van armoede kon het tin aan de tinnegieter worden verkocht, waarbij de restwaarde in de buurt zit van de aanschafprijs. Loonkosten waren destijds laag. In tijden van voorspoed schafte men ook door inlevering van de oude tinnen voorwerpen simpelweg nieuwe voorwerpen van tin aan. Dit werd 'verbuiten' genoemd, wat neerkomt op inruilen of, zoals we dat nu zeggen, recycling. Het was belangrijk

dat het tin zuiver was en niet met te veel lood werd aangengd. Om dit gehalte overal te kunnen garanderen, moesten tinnegieters hun producten laten keuren. Dit bordje heeft het keurmerk van een gekroonde roos, dat in de tweede helft van de 16de eeuw werd gebruikt. De tudorroos is mogelijk een verwijzing naar het uit Engeland afkomstige tin. Dat vroege tinnen voorwerpen slechts weinig gevonden worden, en al helemaal niet gaaf, komt door de restwaarde van het materiaal zelf. Dat het bordje verder zo mooi in de grond bewaard is gebleven, komt waarschijnlijk doordat de sompige klei het schoteltje heeft behoed voor zuurstof en temperatuurschommelingen, zodat de tinpest er geen vat op heeft kunnen krijgen. Echt een mooie vondst.

Romeins glas

In de jaren zeventig heb ik twee glazen voorwerpen gekocht bij de kringloop. Ze waren erg vuil. Hoe oud zouden ze zijn? Is het Romeins glas? De grote kan is 20 bij 9,5 cm en de kleine kan 11,5 bij 7 cm. Beide zijn gaaf, ben erg benieuwd.

E. Oppie

Vind Het zijn duidelijk reproducties. Door een bad in een chemisch bijtende stof doen deze karafjes zich voor alsof zij ooit opgegraven zijn en al heel oud zijn. Ook aan de vorm, de kleur en de nagebootste irisatie is te zien dat de karafjes vrij recent zijn geproduceerd. Waarschijnlijk ergens in de jaren tachtig in een voormalig Oostblokland. Hoe kunt u deze reproducties nu zelf herken-

nen? Door zelf veel authentiek Romeins glas te bekijken in boeken en musea. Bij reproductie wordt vaak een type geproduceerd dat in het echt geheel nooit bestaan heeft. Wie een aantal generaties van vader op zoon in het glasblazersvak zat en honderden karaffen per dag produceerde, doet dat met een bepaalde slag. Kijken we nu naar deze karafjes, dan zien we dat er langzaam dikke glasdraden omgelegd zijn, voorzien van vrij saai omgebogen oren. De irisatie - de oliekleurige verkleuring die door een lang verblijf in de bodem ontstaat - is anders. Echte irisatie ligt er in de meeste gevallen op, laat vaak eenvoudig los en is vele malen mooier van kleur. Een ander veeg teken is uiteraard dat beide voorwerpen na een paar duizend jaar nog gaaf zijn. Al behoort dat bij Romeins glas wel tot de mogelijkheid, omdat glazen voorwerpen vaak als grafgift werden meegegeven aan overledenen. Ten slotte de prijs: een fraai Romeins karafje kost al gauw tussen de 500 en 1500 euro, terwijl reproducties meer in de 50-eurohoek zitten. Ondanks alles is en blijft het toch interessant en bovendien zeer decoratief glas.

Schervenoproep

Restaurateur zoekt oefen- en restauratiemateriaal van aardewerk, steengoed en majolica uit de 16de en 17de eeuw. Ik betaal u daar graag 'n redelijk bedrag voor. Mits materiaal waar ik uiteraard wat mee kan. Dus heeft u nog overbodige scherven en fragmenten van bordjes, schotels, tegels en andere gebruiksvoorwerpen? Stuur dan een foto naar deschervenkoning@gmail.com.

De Schervenkoning